

TEMAT LEKCJI: Czy pozytywistyczna walka o lepsze jutro dzieci jest wciąż aktualna?

AUTORKA: Bernadetta Czerkawska

GRUPA DOCELOWA: Młodzież gimnazjalna i licealna

PRZEDMIOT: Język polski

CELE W JĘZYKU NAUCZYCIELA I NAUCZYCIELKI:

Punktem wyjścia w tej lekcji są historie osób żyjących w Kenii. Na ich kanwie będą realizowane następujące cele lekcji:

GIMNAZJUM

Z podstawy programowej:

Uczeń/uczennica:

1. Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne.
2. Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość.
3. Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.
4. Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne.

oraz

5. Omawia warunki życia osób żyjących w miastach i wsiach Kenii, ich drogę do sukcesu.

LICEUM

Z podstawy programowej:

Uczeń/uczennica:

1. Odczytuje sens całego tekstu.
2. Rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych
3. Prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktu z tekstem.
4. Publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (w tym także tempo mowy i do nośność głosu).
5. Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijającym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: Polska, Europa, świat współczesności przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka).
6. Zabiera głos w dyskusji.

oraz

7. Omawia warunki życia osób żyjących w miastach i wsiach Kenii, ich drogę do sukcesu

CELE W JĘZYKU UCZNIĄ I UCZENNICY

GIMNAZJUM:

- Omówisz wybrana postać pochodzącą z Kenii. Przedstawisz jej problemy, działania jakie podejmuje i wartości, która są dla niej ważne. Wskażesz różnice między naszą kulturą a kenijską.
- Porównasz sytuację dzieci przedstawioną w pozytywistycznych nowelach z sytuacją dzieci poznaną w historiach osób.

LICEUM:

- Omówisz wybrana postać pochodzącą z Kenii. Przedstawisz jej problemy, działania jakie podejmuje i wartości, która są dla niej ważne. Wskażesz różnice między naszą kulturą a kenijską.
- Porównasz sytuację dzieci przedstawioną w pozytywistycznych nowelach z sytuacją dzieci poznaną w historiach osób.

CZAS TRWANIA:

45 minut

MATERIAŁY/SPRZĘT:

- Wywiady z kenijskimi aktywistami i aktywistkami zebrany w publikacji Fundacji Partners Polska „Edukacyjna podróż ze szczyptą czarnej magii” <http://www.fpp.org.pl/images/download/Edukacyjna-podr-ze-szczypt-czarnej-magii.pdf>
- flipchart/szary papier
- mazaki
- postity

PRZEBIEG:

KROK 1. PRZEDSTAWIENIE CELÓW LEKCJI (10 MINUT)

- Powitaj uczniów i uczennice. Rozpocznij rozmowę od przypomnienie sytuacji dzieci w pozytywizmie na przykładzie konkretnych tekstów: Janko muzykant, Antek, Syzyfowe prace. Zapytaj o przyczyny biedy dzieci, braku dostępu do edukacji. Możesz zastosować burzę mózgów lub śnieżną kulę. Zapisz na tablicy powtarzające się hasła np.: bieda, brak dostępu do edukacji, trudne warunki mieszkaniowe, brak możliwości rozwijania talentów itp.
- Omów cele lekcji. Poproś, aby osoby podkreśliły cel, który uważają za ważny dla siebie, który chciałoby najbardziej zrealizować.

Uwaga: warto cele w języku uczniów i uczennic zapisać na tablicy/plakacie. Będziesz się do nich odwoływać na koniec zajęć.

- Wyjaśnij, że na tej lekcji młodzież pozna osoby, które również dziś starają się pomóc dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji. Podkreśl, że sytuacja dzieci w Kenii będzie punktem wyjścia do rozmowy o tym czym są symboliczne slumsy w naszej okolicy i jakie działania możemy podjąć, żeby zapobiegać wkluczeniom .

KROK 2. SYLWETKI OSÓB ŻYJĄCYCH W MIASTACH I WSIACH KENII (30 MINUT)

- Zaproś młodzież do pracy w 6. grupach (jeśli klasa jest bardzo liczna, lepiej zorganizować mniejsze grupy, a postaci powtórzyć).
- Każda grupa czyta wywiad z wybraną osobą, na plakacie rysuje kontur człowieka i zapisuje:
 - ✓ przy nogach: problemy z jakimi osoba się zmaga
 - ✓ przy tułowi: cechy osoby, jej mocne strony
 - ✓ przy głowie: wartości jakimi się kieruje
- Omów z młodzieżą plakaty. Zwróć uwagę, czy udało im się wypisać każdy element. Zaproś do dyskusji:
 - ✓ Które wartości/ cechy są uniwersalne, nie zależą od szerokości geograficznej?
 - ✓ Które zapisy na plakatach są specyficzne, uwarunkowane realiami życia w Kenii?
 - ✓ Którymi wartościami kierowali się ludzie w epoce pozytywizmu? Czy któreś się zdeaktualizowały?

W tym miejscu możesz poprosić uczniów i uczennice o przypomnienie lub określenie cech gatunkowych wywiadu, dlaczego możemy zaliczyć go do tekstów publicystycznych?

- Zaproś uczniów i uczennice do dyskusji zawartej w temacie lekcji: Czy pozytywistyczna walka o lepsze jutro dzieci jest wciąż aktualna? Możesz połączyć osoby w pary i poprosić, żeby wspólnie wypracowali swoje stanowisko, mogą też robić to indywidualnie. Niech pomyślą, które problemy dzieci z XIX pojawiają się w historiach aktywistów i aktywistek w Kenii. W jaki sposób osoby radzą sobie z nimi, jakimi wartościami się kierują?

Poproś o kilka głosów na forum klasy.

KROK 3. PODSUMOWANIE LEKCJI (5 MINUT)

- Poproś młodzież o przypomnienie sobie, jaki cel zajęć wybrała jako ważny dla siebie. Zaproś do refleksji wg schematu:
 - ✓ Mój cel to
 - ✓ Dowiedziałam/łem się...
 - ✓ Udało mi się go zrealizować/nie udało mi się go zrealizować, ponieważ.....
- **Opcjonalnie praca domowa do wyboru:**
 - ✓ Napisz przemówienie/odezwę do swoich rówieśników/rówieśniczek, w której wezwiesz ich do pomagania innym. Odwołaj się do wartości, o których była mowa na lekcji.
 - ✓ Wyobraź sobie, że organizujesz demonstrację w epoce pozytywizmu, w której domagasz się poprawy życia dzieci. Wykorzystaj wiedzę z dzisiejszej lekcji i zaproponuj 5 haseł, które mogłyby się znaleźć na demonstracyjnych transparentach.
 - ✓ Pomoc innym wymaga odwagi – uzasadnij swoje zdanie na ten temat. Odwołaj się do przykładów konkretnych postaci (możesz wykorzystać historie osób z Kenii lub inne).

This project is funded by
the European Union